

STADSVISIE

De Capelse Omgevingsvisie

projectopdracht

concept 17 januari 2019

WAAROM EEN STADSVISIE?

Nederland stapt over op de Omgevingswet

Naar verwachting treedt in januari 2021 de Omgevingswet in werking. Deze wet bundelt (bijna) alle wetten en regels voor ruimte, infrastructuur, wonen, erfgoed, milieu, natuur en water. Met deze ingrijpende wijziging wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen. Doel is dat bedrijven, bewoners en overheden makkelijker afspraken met elkaar kunnen maken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De gebruiker staat centraal. Er komt meer ruimte voor initiatieven van bewoners en bedrijven, er zijn minder vergunningen nodig en waar mogelijk worden de procedures eenvoudiger en korter. Alle digitale informatie is straks op één plek te vinden. Maatwerk, lokale afwegingsruimte en vertrouwen zijn belangrijke uitgangspunten voor de wet.

De doelen van de Omgevingswet sluiten goed aan bij onze eigen doelen. In het coalitieakkoord 2018-2022 Met het oog op morgen staat dan ook: “enthousiast werk maken van de (verdere) invoering van en communicatie over de Omgevingswet en de uitwerking van de omgevingsvisie.” De komende tijd gaan we van start met het opstellen van die omgevingsvisie.

Van Omgevingsvisie naar Stadsvisie

De omgevingsvisie is een van de instrumenten van de Omgevingswet. Een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit staan centraal in de Omgevingsvisie.

Het invoeren van de omgevingsvisie is voor elke gemeente verplicht. Hoe de visie eruit ziet en wat er precies in staat – dat is vrij. De visie heeft minimaal betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving, maar mag ook breder.

Dit biedt ons de mogelijkheid om een echt Capelse visie op te stellen, die niet alleen invulling geeft aan de ambities van de Omgevingswet, maar aan alle aspecten die we in Capelle belangrijk vinden. Geen optelsom van sectoraal beleid, maar een integrale en samenhangende visie. Een visie voor heel Capelle, samen met Capellenaren en partners. Een visie waarin de ambities voor het fysiek en sociaal domein verbonden worden. Een visie die aansluit bij de beleving van de Capellenaren. Een visie waarin samenhangende verbindingen voorop staan, niet om een uitputtende visie te maken. Zo is het idee ontstaan om een nieuwe Stadsvisie te ontwikkelen.

Een nieuwe Stadsvisie

In 2012 is de Stadsvisie 2030 vastgesteld. De Stadsvisie 2030 vertrekt vanuit landelijke en lokale trends van dat moment. Inmiddels zijn er diverse nieuwe ontwikkelingen, die om een nieuwe visie op de stad vragen. In de Stadsvisie 2030 zijn deze uitgewerkt in een breed palet aan onderwerpen: kwaliteit bouwen en wonen, samenleving, economie en werk, verkeer en milieu, bestuur en organisatie. De Stadsvisie 2030 kent geen uitvoeringsprogramma, maar benoemt wel beleidsopties. In 2013 is de Structuurvisie 2030 vastgesteld in aansluiting op de Stadsvisie. De Structuurvisie is gericht op de fysieke leefomgeving. Inmiddels is het programma, dat in de Structuurvisie opgenomen is, voor een groot deel al uitgevoerd.

In de afgelopen jaren is op vele terreinen veel gedaan, maar de resultaten zijn niet altijd teruggeleid naar de Stadsvisie. Een nieuwe Stadsvisie biedt de kans om dit voor de komende periode wel te doen.

Van projectopdracht naar visie

In deze projectopdracht wordt de Stadsvisie en de wijze waarop deze visie tot stand komt gedefinieerd. De projectopdracht wordt vertaald in een plan van aanpak: het projectplan. In 2019 en 2020 stellen we de Stadsvisie op.

DOELEN STADSVISIE

Koers voor de toekomst van Capelle

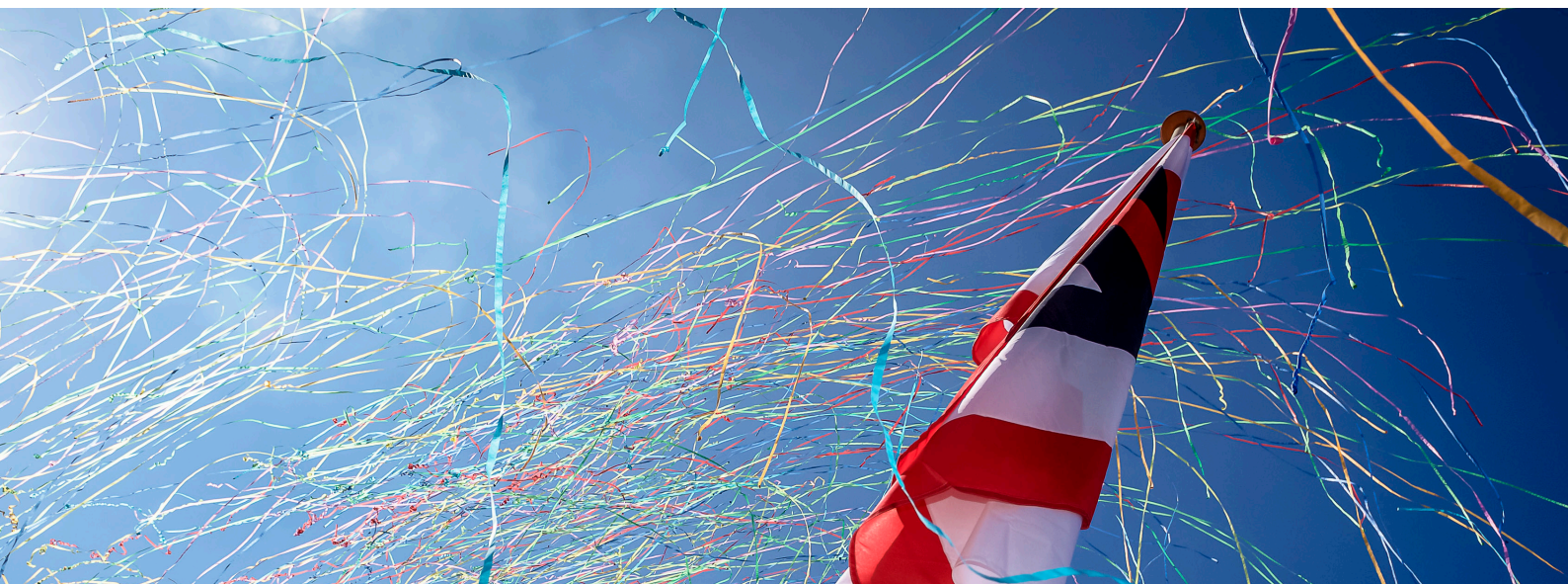
De technologische en maatschappelijke ontwikkelingen gaan snel en zijn van grote invloed op onze stad. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie, de veranderingen in het sociaal domein of de transformatie van kantoren naar woningen.

Om op ontwikkelingen in te kunnen spelen is een duidelijke koers nodig. Een heldere en concrete visie, die als basis dient om afwegingen te maken en ontwikkelingen in gang te zetten. Een visie die ruimte biedt om in te spelen op veranderingen en kan sturen op de uitvoering. Een visie die begrijpelijk en uitnodigend is voor alle Capellenaren en waarin een goede leefomgeving, die bijdraagt aan het welzijn van de Capellenaar, het uitgangspunt is.

Capellenaren maken de stad

Capelle ontstaat niet op het gemeentehuis. Wel bij de buurtmoeder die fietsles geeft, Capellenaren die een buurtfeest organiseren, het gezin dat een woning verbouwt, bij de winkelier die een speciaalzaak begint, de corporatie die woningen verduurzaamt en levensloopbestendig bouwt, het WOP dat een toekomstvisie maakt of de ondernemers die gezamenlijk hun bedrijventerrein verbeteren. En bij al die andere actieve Capellenaren met goede ideeën en initiatieven voor de stad.

Onze inwoners en ondernemers weten zelf het beste hoe zij in Capelle willen leven en werken. Wij willen hen ruimte en mogelijkheden bieden om initiatief te nemen. We richten daarom de visie zo in, dat initiatieven gestimuleerd worden. We faciliteren ontwikkelingen en houden oog voor het maatschappelijk belang. Waar nodig geven we richting met duidelijke kaders; zo maken we op voorhand duidelijk wat we van initiatiefnemers verwachten. We maken de Stadsvisie samen met de Capellenaren. We doen het niet voor onszelf, maar voor de stad.

3

Ruimte én maatschappij

Veiligheid, gezondheid, vergrijzing, veilig opgroeien en meedoen. Het zijn sociale thema's die invloed hebben op de ruimtelijke inrichting van Capelle. En andersom. Voelen mensen zich prettig in de buurt? Hebben we voldoende plekken voor kinderen om buiten te spelen? Kunnen ouderen hier prettig wonen? Zijn mensen veilig op straat? Is de luchtkwaliteit in orde? Waar ontmoeten mensen elkaar in de buurt?

Een brede, integrale visie op Capelle geeft het beste antwoord op de opgaven van de stad. Niet smal kijken naar onze fysieke leefomgeving, maar naar ruimtelijke, maatschappelijke en economische thema's in samenhang met elkaar. Werken vanuit de opgaven staan centraal, zo komen we tot de beste oplossingen voor een vitale en sociale stad, met oog voor elkaar, waar mensen gezond en veilig kunnen leven en werken.

Van regels naar mogelijkheden

Samen, in samenhang en integraal. De nieuwe manier van werken is uitnodigend en faciliterend. Dit vraagt om een andere houding en andere competenties van ambtenaren, wethouders, raadsleden en belanghebbenden: denken in mogelijkheden, regels en wetten minder centraal. In overleg met elkaar lokale keuzes maken.

Deze manier van werken sluit goed aan bij ontwikkelingen die we in de stad al in gang hebben gezet, zoals de aanpak van de gebiedsvisies, het Denk- en Doe mee Fonds en in de manier waarop wij de transformatie van het sociaal domein samen met partners vormgeven. Wij willen dat de Capelse Stadsvisie als katalysator fungeert voor deze manier van werken, en deze concreet en beleefbaar maakt.

4

RANDVOORWAARDEN INHOUD

Bij het opstellen van de Stadsvisie houden we rekening met ons huidige beleid, met actuele ontwikkelingen en de eisen vanuit de Omgevingswet. Die inhoudelijke randvoorwaarden voor de Stadsvisie worden hieronder toegelicht. Vanaf pagina 7 worden de randvoorwaarden voor het proces en het product 'Stadsvisie' beschreven.

Het eigene van Capelle staat centraal

- In de Stadsvisie staat het eigene van Capelle -binnen de regio- centraal. Waar ligt onze **kracht**? Waarom is het hier goed leven, wonen en werken?
- Daarna volgt het formuleren van onze **ambities**: welke kwaliteiten willen we versterken, welke willen we toevoegen en hoe doen we dit?
- We maken ook een **afwegingskader** hoe we nieuwe initiatieven kunnen toetsen aan deze ambities en om de ruimte voor initiatiefnemers aan te geven.
- Het past bij Capelle dat we onze **wijken en buurten** een belangrijke rol geven in de visie.

Inspelen op beleid en ontwikkelingen

- We starten de Stadsvisie niet blanco, maar maken gebruik van **wat er al is**. Denk aan bestaand beleid en de gebiedsvisies. De (nog actuele) hoofdlijnen nemen we mee in de Stadsvisie.
- We kijken daarbij **integraal** naar de domeinen zoals ruimtelijke kwaliteit, samenleven en veiligheid (zie afbeelding). We zoeken naar overlap en waar thema's elkaar kunnen versterken. De invulling kan per wijk verschillen.
- De Stadsvisie gaat in op **actuele opgaven** uit de stad en de regio. We gaan met Capellenaren en partners in gesprek over ontwikkelingen die zij zien en belangrijk vinden.
- De Stadsvisie geeft ook een visie op **samenwerken**. Wat mogen Capellenaren en de gemeente van elkaar verwachten?

Stadsvisie, programma's en regels

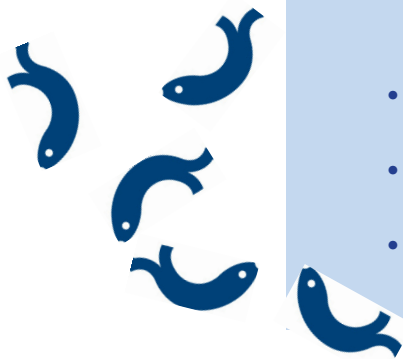
De Omgevingswet kent een aantal nieuwe instrumenten; naast de omgevingsvisie zijn dat onder andere programma's en het omgevingsplan. We benutten deze opzet voor de stadsvisie en hebben een Capelse vertaling gemaakt. Zo sluiten we aan bij de Omgevingswet.

Eén omgevingsvisie voor het hele gebied.

thematische
programma's

gebieds-
programma's

Eén omgevingsplan voor heel het grondgebied als vervanging van alle bestemmingsplannen.

- **Capelle kiest voor een brede visie op de leefomgeving gericht op ruimte, maatschappij en veiligheid samen met de Capellenaren.**
- **We stellen samen met de stad en de wijken programma's op om ervoor te zorgen dat de visie ook uitgevoerd wordt.**
- **En om in te kunnen spelen op initiatieven, maken we een afwegingskader.**

Een brede visie op de leefomgeving voor het hele gebied, gericht op ruimte en maatschappij samen met de Capellenaren, inclusief een afwegingskader voor initiatieven.

De Stadsvisie:

- is voor heel Capelle
- is voor de verschillende wijken
- bevat omgevingswaarden per wijk

In de Uitvoeringsparagraaf staat hoe we de visie gaan uitwerken.

thematische programma's:

sport en beweging
transformatie sociaal domein
mobiliteit
wonen
onderwijshuisvesting
beheervisie
burgerparticipatie
vreedzame wijk
....

gebiedsprogramma's:

wijkprogramma's
gebiedsvisies
gebiedspaspoorten +
kavelpaspoorten
IBOR
wijk veiligheidsplannen
.....

Eén omgevingsplan als vervanging van alle 12 gebiedsdekkende bestemmingsplannen en diverse verordeningen.

Capelle bepaalt regels op basis van identiteit:

- voor geheel Capelle
- voor de verschillende wijken.

Andere verordeningen:

- verordeningen sociaal domein

.....

- In de Stadsvisie staat wat we samen met de stad willen bereiken. De Stadsvisie vormt de paraplu voor programma's en regels.
- Het eenvoudig bij elkaar voegen van het thematische beleid voldoet niet aan ons doel van een samenhangende, actuele Stadsvisie. We kiezen ervoor om met een integrale bril naar ons beleid te kijken en de (actuele) hoofdkeuzes eruit te filteren. Deze komen, samen met onze nieuwe inzichten, terecht in de Stadsvisie.
- Stadsvisie, programma's en omgevingsplan hangen met elkaar samen. We starten niet op nul, maar hebben een rijke basis met veel bouwstenen die we gaandeweg kunnen aanpassen. Vernieuwen van al ons beleid is niet nodig.
- In het Projectplan Stadsvisie wordt een stappenplan opgenomen hoe we ons bestaande beleid omvormen naar visie, programma's en regels.
- De Stadsvisie, met bijbehorende programma's en regels, moet ons daadwerkelijk helpen om afwegingen ten aanzien van initiatieven te maken. Dat is een uitdagende opgave.
- In de uitvoeringsparagraaf geven we aan hoe we ons stelsel in de komende jaren actualiseren en vernieuwen.

We maken geen eindbeeld

- De wereld verandert momenteel razendsnel. Zo snel, dat plannen maken voor tien of twintig jaar niet meer werkt. De Omgevingswet vraagt bovendien om een visie die altijd actueel is. Met de Stadsvisie leggen we daarom geen eindbeeld vast. De visie geeft de koers aan en is een uitnodiging aan ondernemers, bewoners en maatschappelijke partners om hieraan bij te dragen. (Een globaal eindbeeld van de stad.)

Als de Stadsvisie klaar is hebben we in beeld:

- wat de belangrijkste gezamenlijke ambities en opgaven van de leefomgeving zijn;
  - voor de hele stad;
  - voor de wijken;
  - wat de ruimte is voor initiatieven en hoe we initiatieven afwegen.
- In de uitvoeringsparagraaf staat:
  - hoe we die samen gaan realiseren;
  - hoe we opgavegericht gaan werken, welke afspraken we maken;
  - hoe we Capellenaren uitnodigen om samen aan de stad te werken en wat de gemeente en Capellenaren van elkaar kunnen verwachten (Samen Stad, Doe Mee);
  - hoe en wanneer we de visie actueel houden

RANDVOORWAARDEN PRODUCT EN PROCES

De vorm en de totstandkoming van de omgevingsvisie is vrij en kan op een Capelse wijze ingevuld worden. We vinden het belangrijk dat we met het product en het proces van de Stadsvisie al uitstralen wat het doel van de Omgevingswet is: samen en integraal, de gebruiker centraal. Voor het product en het proces hanteren we daarom de volgende randvoorwaarden:

Capellenaren doen mee!

Bij het opstellen van de Stadsvisie gaan we, naar het voorbeeld van de Gebiedsvisie Centraal Capelle, op zoek naar de energie in de stad. Daarbij gaat het niet alleen om individuele bewoners, maar ook om groepen als het Kindercollege, de Jeugdraad en de WOP's. De Stadsvisie is een mooie gelegenheid om samen met de stad invulling te geven aan de ambities uit het Coalitieakkoord 2018-2022:

“We werken samen met de Capellenaar, en voor elke Capellenaar. Samen maken we de stad! We gaan actief op zoek naar ideeën uit de stad. Capellenaren krijgen de ruimte om eigen verantwoordelijkheid te nemen. De agenda van de stad wordt mede bepaald door de agenda van de wijk. We stellen de menselijke maat centraal en leveren maatwerk”.

We benutten eerdere input

We hebben in de afgelopen jaren vaak aan Capellenaren gevraagd om mee te denken en veel informatie beschikbaar. Die input wordt gebruikt: vooraf wordt geïnventariseerd wat al aan actuele visies, plannen en verdere informatie beschikbaar is, zowel op stads- als op wijkniveau. We benutten de gesprekken om deze informatie te checken.

Een beleefbare en toegankelijke visie

De gebruiker staat centraal. We willen daarom dat de Stadsvisie voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk is. Dat betekent:

- Om meerdere doelgroepen te bereiken is de visie digitaal en analoog beschikbaar.
- De visie is uitnodigend vormgegeven, bondig en is voldoende concreet als afwegingskader.
- We zoeken een koppeling met bestaande kanalen en middelen, zoals Capellebouwtaandestad.nl en het Denk- en Doe Mee fonds.

We werken samen met partners en deskundigen

Capelle staat niet op zichzelf. Ontwikkelingen in de regio en bij buurgemeenten zijn van invloed op onze stad. Denk bijvoorbeeld aan thema's als energietransitie, wonen en mobiliteit. Ook ontwikkelingen bij de (keten)partners in onze gemeente, zoals zorginstellingen, scholen, woningcorporatie, netbeheerders en het waterschap zijn van belang voor Capelle. En met partners zoals GGD, DCMR, Veiligheidsregio, buurgemeenten en provincie. Bij het opstellen van de Stadsvisie willen we deze partners daarom een duidelijke rol geven. Dat geldt ook voor deskundigen en kennisinstituten. Wat zijn volgens hen de actuele opgaven die aandacht verdienen? Hoe kunnen we hierin samen optrekken? Door samen te werken kom we sneller tot gedragen en innovatieve oplossingen.

Medewerkers voorbereiden op nieuwe manier van werken

De Stadsvisie kan fungeren als een vliegwiel voor een nieuwe manier van werken. Dat blijkt ook uit de Eindrapportage Pilots Omgevingsvisie (maart 2018). Door het gezamenlijk werken aan een integrale Stadsvisie wordt gebiedsgericht én klantgericht werken bevorderd.

Het opstellen van de Stadsvisie moet daarom niet alleen buiten, maar ook binnen het gemeentehuis leven. We gaan verder op de weg die we zijn ingeslagen bij het werken aan de Gebiedsvisies en bij het opstellen van de missie en visie van onze organisatie ('Samen maken we het verschil'). Het samenwerken tussen verschillende afdelingen krijgt daarbij volop aandacht.

ORGANISATIE EN PLANNING

De projectorganisatie en planning om te komen tot een Stadsvisie staat hieronder in hoofdlijnen beschreven. Deze worden in het Projectplan Stadsvisie verder uitgewerkt.

Projectorganisatie

- Namens de directie zijn de afdelingshoofden Samenleving en Stadsontwikkeling opdrachtgever van de Stadsvisie.
- De afdelingen pakken de Stadsvisie direct vanaf het begin samen op. Er komt een Projectteam met gelijke vertegenwoordiging van direct betrokken afdelingen Stadsontwikkeling, Samenleving, Stadsbeheer, Bestuurs- en Concernondersteuning.
- Van andere afdelingen (Publiekszaken, Facilitaire Diensten, Financien) en de Griffie wordt een tweede ring gevormd die tijdens het proces advies geeft aan het Projectteam.
- De dagelijkse leiding ligt bij de Projectleider Omgevingsvisie.
- Voor de voorbereiding van de Stadsvisie wordt de Regiegroep Stadsvisie ingesteld. Hierin hebben de wethouders Van Sluis en Westerdijk (het tweede aanspreekpunt binnen het college) zitting en de hoofden van de afdelingen Stadsontwikkeling en Samenleving en de projectleider Omgevingswet.

De rol van de raad

In de Stadsvisie stelt de gemeenteraad kaders voor de ontwikkeling van de leefomgeving. Het is een belangrijk instrument voor de gemeenteraad; daarom is in het proces een duidelijke rol direct vanaf de start nodig. In september 2018 is een BOT-overleg georganiseerd over de Omgevingswet en de Stadsvisie. Op 4 december is de Raadswerkgroep Omgevingswet/Stadsvisie gestart.

De bijeenkomsten worden vervolgd. De Raadswerkgroep Omgevingswet/Stadsvisie komt in 2019 regelmatig bij elkaar om de voortgang van de Stadsvisie te bespreken en de aanpak verder voor te bereiden, naast het officiële traject van commissies en raad. De bijeenkomsten van de Raadswerkgroep worden voorbereid door een klein comité. De Raadswerkgroep richt zich in het komend jaar m.n. op de voorbereiding van de Stadsvisie. In de Raadswerkgroep worden nog besproken op welke wijze de raad kan meedenken met de andere activiteiten ter voorbereiding op de Omgevingswet.

Participatie en de raad

Het is bij het maken van visies en plannen gebruikelijk dat raadsleden geïnformeerd worden over bijeenkomsten met Capellenaren en daarbij als toehoorder aanwezig kunnen zijn. Naar aanleiding van de Evaluatie Gebiedsvisies is afgesproken bij de voorbereiding van de gebiedsvisie Bongerd/Wingerd een vorm te kiezen waarbij raadsleden zelf in gesprek konden gaan met partijen tijdens een excursie door de buurt.

In de raadswerkgroep van december 2018 is naar voren gebracht dat raadsleden een actieve rol willen spelen in de gesprekken met de stad. Het doel hierbij is:

- als raad zichtbaar zijn voor de Capelse samenleving, juist bij de Stadsvisie
- actief luisteren naar Capellenaren om te weten wat er leeft, en om deze kennis te gebruiken bij te maken keuzen

In de raadswerkgroep is de suggestie gedaan dat de leden van de raadswerkgroep als gastheer optreden in gesprekken met de wijken.

Er is daarbij ook gesproken over uitgangspunten:

- er worden gerichte vragen voorgelegd. Vooraf wordt geïnventariseerd wat al aan actuele visies, plannen en verdere informatie beschikbaar is, zowel op stads- als op wijkniveau.

Planning

Projectkosten (raming en dekking)

Eind 2016 is bij de besluitvorming over de Najaarsnota voor het Implementatieplan Omgevingswet Capelle (IPOW 2016-2020) een budget vastgesteld voor de voorbereiding op de Omgevingswet. Binnen dit budget is € 150.000 beschikbaar voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Volgens de planning van dat moment was dat € 75.000 voor 2018 en € 75.000 voor 2019.

Inmiddels is de planning aangepast en zijn de budgetten opnieuw verdeeld (Voorjaarsnota 2018: in 2018 € 20.000 voor voorbereiding projectplan; in 2019 € 80.000 en in 2020 € 50.000). In deze raming is rekening gehouden met: de kosten van projectleiding, externe advisering en reguliere burgerparticipatie. Hiervoor is beschreven waarom het wenselijk is om de Omgevingsvisie als brede visie op de leefomgeving te ontwikkelen: de Stadsvisie. Met het Projectplan Stadsvisie, die na de Projectopdracht wordt vastgesteld, worden de kosten van het proces van de Stadsvisie in beeld gebracht. Zo nodig wordt een voorstel gedaan bij de Voorjaarsnota 2019.